

**POJASNILA NA NEKATERA VPRAŠANJA, IZRAŽENA V RAZPRAVI NA SEJI ODBORA DZ
ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT DNE 10.4.2012, OB OBRAVNAVI UGOTOVITEV IZ
»POROČILA O DELOVANJU NADZORNEGA SVETA RTV SLOVENIJA V LETU 2011«**

Na 1. redni seji Odbora za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino z dne 10.4.2012, ki je v okviru 3. točke dnevnega reda obravnaval Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2011, so bile v razpravi izražene nekatere dileme oz. vprašanja vezana na: vrednotenje dolgoročne finančne naložbe; Merila za koriščenje sredstev, prejetih iz kupnine za delnice Eutelsat in drugih prihodkov iz tega naslova; porabo delnic Eutelsat in obveznic, da ni jasno, ali so bila porabljena za razvojne projekte ali za tekoče poslovanje; realizacijo projekta laboratorij in tematskega kanala; izpad RTV prispevka; vprašanje oblikovanja tarife na multipleksu A; oddajanje oddajnikov v najem; infrastrukturo za oddajanje programskih vsebin na obmejnem območju; motnje signala, ki jih povzročajo obmejni sosedje; gledanost in poslušanost programov RTVS ter vzroke za upad prihodkov od oglaševanja; dodeljevanje dodatka za dvojezičnost; prepoved sklepanja avtorskih pogodb za delo v RTVS; stroške dela; honorarno zaposlenih na RTVS; strategijo; ukinitvev samostojnega uredništva MMC RTVS; na katere daje Nadzorni svet RTV Slovenija (v nadaljevanju: NS) sledeče pojasnilo.

Glede **vrednotenja dolgoročne finančne naložbe** je RTVS dobila pozitivno mnenje certificiranega revizorja računovodskih izkazov, da je poštena vrednost finančnih naložb razložena v pojasnilih k računovodskim izkazom in pristojnega direktorata Ministrstva za finance, da je vrednotenje delnic in obveznic skladno s predpisi. Na to vprašanje je NS opozoril že v poročilu o svojem delovanju v letu 2010 kot 2011 in zapisal, da RTVS dolgoročne finančne naložbe še vedno vrednoti po nabavni vrednosti, kar je sicer v letnem poročilu razkrito, vendar metoda vrednotenja bistveno vpliva na vrednost sredstev in obveznosti do virov sredstev v bilanci stanja RTVS in posledično vrednost sredstev v bilanci stanja Ministrstva za kulturo in konsolidirani premoženjski bilanci države. Vrednotenje delnic, ki kotirajo na trgu vrednostnih papirjev, na tak način vpliva na podcenjeno izkazovanje sredstev in obveznosti do virov sredstev v okvirni (trenutne) vrednosti 56.000.000 €, kar v bilanci stanja predstavlja več kot 50% celotne aktive/pasive. Takšno vrednotenje velja od začetka (od leta 2006) in je skladno z veljavno zakonodajo.

»**Merila** za koriščenje sredstev, prejetih iz kupnine za delnice Eutelsat in drugih prihodkov iz tega naslova« veljajo od decembra 2006, ko jih je sprejel prejšnji sestav NS. Januarja 2012 so bila delno spremenjena in dopolnjena, predvsem v smeri zaostitve poročanja. Merila so kriterij, v kakšnem primeru je možno financiranje razvojnega projekta iz razvojnih sredstev, in ne pomenijo, da bo nek projekt, ki bo s strani predlagatelja definiran kot razvojen, tudi avtomatično in kompletno financiran iz razvojnih sredstev. Upošteva Merila ima zavod sprejet »Pravilnik o odobritvi in evidentiranju porabe razvojnih sredstev«, ki določa ločeno spremljanje porabe sredstev iz naslova delnic in obveznic. Proces ločenega evidentiranja razvojnih projektov se prične že pri pripravi PPN, ko se jih posebej opredeli. Pri pripravi finančnega plana morajo enote določiti posebna stroškovna mesta oz. nosilce, kjer planirajo in kasneje evidentirajo zanje porabo sredstev. Pred pričetkom porabe razvojnih sredstev je v skladu s Pravilnikom potrebna odobritev s strani NS. **Koriščenje razvojnih sredstev** je bilo v letu 2011 odobreno v skladu z Merili, s PPN-jem in finančnim načrtom, na podlagi predloga vodstva in dokumenta identifikacije vsakega projekta. Projekti, enako kot od leta 2007, predstavljajo večje programske, kadrovske-organizacijske in tehnološke preskoke, ki jih v okviru rednega financiranja zavod ne bi mogel izvesti. Za leto 2010 so bili projekti odobreni s strani prejšnjega NS, njihovo nadaljevanje pa je, skladno s spremenjeno dinamiko za leto 2010, potrdil sedanji NS, ki je nastopil mandat februarja 2010. V okviru pristojnosti nadzora nad poslovanjem je zahteval dosledno vodenje vsebinske in finančne realizacije vsakega projekta. Prejšnji NS je skupaj potrdil 54 projektov, sedanji NS je, upošteva tudi tiste po PPN za leto 2012, potrdil skupaj 46 projektov, od tega se jih 35 nadaljuje še s prejšnjega mandata, 11 je novih. Odgovornost za realizacijo in namensko porabo sredstev je na strani vodstva zavoda, ki se lahko odloči tudi za delno financiranje posameznega projekta iz rednih virov financiranja. NS je na seji 25.1.2012 naročil vodstvu, da predloži celovito poročilo o realizaciji projektov, ki so bili financirani iz razvojnih sredstev (dogajanje s projektom od začetka njegove

odobritve, do zadnjega dne v letu 2011, ali je projekt zaključen, obrazložitev razlogov odstopanj porabe razvojnih sredstev, stanje delnic in obveznic na dan 1.1.2011, plan/realizacija in stanje na dan 31.12.2011). Poročilo bo obravnavano na prvi naslednji redni seji, zato NS še ni mogel oblikovati dokončnih ugotovitev v zvezi s tem. Predlog programskega sveta na seji v marcu 2012 pa je, da glede porabe razvojnih sredstev opravita programski in nadzorni svet skupno sejo. Takrat bo pod drobnogled vzeta kompletna realizacija, tudi izpostavljenega **Laboratorija za razvoj vsebin/formatov kot Tematskega TV kanala**, ki sta bila odobrena že v letu 2008 in 2009. V mandatu sedanjega NS sta se le nadaljevala. Projekt Tematskega kanala je bil na predlog vodstva v prvi polovici leta 2011 preoblikovan in razdeljen v dva dela: oblikovanje tematskih sklopov in oddaj bogatenja sporeda obstoječih programov in zasnovo tematskih spletnih kanalov. Ker nova zakonodaja, ki bi dala formalno podlago za uvedbo novega analognega TV kanala ni bila uveljavljena, je bil projekt delno preoblikovan v spletni kanal, vsebine pa so ostale enake. Projekt je bil predstavljen kot multimedijška kulturno-izobraževalna platforma tudi v PPN za leto 2011, kar pomeni, da je bil že v osnovi zasnovan tudi za spletni medij z vsemi njegovimi značilnostmi. Vežano na **dosedanjo porabo** razvojnih sredstev je bilo na Odboru za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino dne 10.4.2012 pojasnjeno, da je zavod za razvoj iz tega vira od 2007 do danes namenil 42 mio €. Leta 2007 je bilo porabljenih razvojnih sredstev v višini 3,8 mio €, leta 2008 6,4 mio €, leta 2009 9,3 mio €, leta 2010 10,2 mio € in leta 2011 12,7 mio €. Triletni načrt porabe razvojnih sredstev za obdobje 2007-2010 je sicer načrtoval porabo 66 mio €, uresničen pa je bil v višini 30 mio €.

Poslovni rezultat 2011 ni bil »friziran«, njegovo točnost je že potrdila revizijska družba KPMG, ki je revidirala poslovanje in poslovni rezultat 2011. Prav tako omenjena revizija ni ugotovila nenamenske porabe razvojnih sredstev v letu 2011. Res pa je v letu 2011 bilo, poleg omenjene porabe za razvojne projekte, še 4,8 mio € porabljenega za začasno pokritje **izpada RTV prispevka**, po zapletu v januarju 2011, ki je bil posledica nesporazumov glede novega Zakona o RTVS ter zamude pri določitvi RTV prispevka za leti 2011 in 2012. Državni zbor je namreč 11.1.2011 sprejel določbo zakona o izvrševanju proračuna, ki je onemogočila RTVS pobiranje prispevka v času med 1.1.2011 in 22.1.2011. NS je podprl vodstvo, da na Vlado naslovi zahtevek za poplačilo zneska, ki je nastal zaradi te določbe ter da se sproži postopek presoje skladnosti sporne določbe z Ustavo RS in hkrati odobril premostitvena sredstva za pokritje izpada prihodka iz naslova prodaje delnic, da bi se zavod izognil stroškom financiranja posojila. Kot je na seji Odbora pojasnil generalni direktor je Ustavno sodišče v letošnjem letu pobudo za oceno ustavnosti Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2011 in 2012 v členih, ki opredeljujejo višino RTV prispevka zavrnilo kot neutemeljeno, vodstvo pa je o tem obvestilo Vlado. NS bo lahko o predmetni zadevi odločal in poročal potem, ko bo od vodstva prejel predlog končne rešitve izpada prispevka.

Cena oddajanja v multipleksu A je določena na podlagi zahtev odločbe APEK-a, ki RTVS dodeljuje status operaterja s pomembnim tržnim deležem. Izračunana je na podlagi preteklih stroškov, s popolno alokacijo na posamezne oddajnike, ki sestavljajo digitalno omrežje. RTVS ne more prosto oblikovati cene. Subvencije iz javnih sredstev ni. RTVS v skladu z ZRTVS-1 opravlja javni servis in komercialno dejavnost na delu zmogljivosti multipleksa, ki ga ne potrebuje za svoje programe. Tako ravnanje podpira tudi Zakon o digitalni radiodifuziji, ki omogoča konkurenco med operaterji. Pri oddajanju TV programov s statusom posebnega pomena prihaja do težav zaradi ne poravnavanja obveznosti, kar omogoča izklop oddajanja. V letu 2011 je bil NS obveščen o nameri izklopa oddajanja izdajateljem treh regionalnih TV programov s statusom posebnega pomena zaradi neplačevanja izstavljenih računov, vendar je NS, upoštevaje pobudo Ministrstva za kulturo za zagotovitev neodplačnega oddajanja, soglašal s predlogom vodstva, da se oddajanj podaljša, v vmesnem času pa pozval vse vpletene in pristojne, da poiščejo rešitev za poravnavo dolga in ureditev razmerij v bodoče. Kar zadeva **motenj** oz. tako imenovanih sivih lis, se vsaka prijavljena motnja sprejemanja signala, iz katerega koli območja, obravnava individualno, je na seji Odbora DZ pojasnil generalni direktor, v sodelovanju z APEK-om. NS je te težave obravnaval na več sejah ter predlagal, da se tudi za tisti del gospodinjstev, ki živi na težavnejših predelih, za katera se je RTV SLO zavezala zagotavljati oddajanje TV signala z analognih oddajnikov zagotovi digitalni signal. V skladu z obvezo o dokončnem prehodu na DVB-T in s tem zaključenem analognem oddajanju v Sloveniji je RTVS skladno z novelo Zakona o digitalni radiodifuziji do 30.06.2011 zagotovila digitalni signal na preostalih sivih lisah. Celotno digitalno omrežje se sedaj razprostira na 162 oddajnih lokacijah in zagotavlja pokrivanje 99% gospodinjstev v skladu z zakonom.

Povprečni delež gledalcev TVS se je v času od 2006 do 2011 znižal iz 32% na 27%, v prvem trimesečju 2012 pa ta znaša 29%. **Poslušnost in gledanost programov RTVS**, trendi, ciljne skupine, metodologija, ipd., bodo v skladu z dogovorom na seji 28.2.2012 predstavljeni NS na naslednji seji, vključno s podatki o izrabi programskega časa za oglaševanje. **Trženje** je pogojeno z gledanostjo, vendar za javni servis gledanost ne more in ne sme biti edino merilo. RTVS po ZRTVS-1 namreč opravlja, za razliko od komercialne TV, javno službo s pripravo oddaj, ki zagotavljajo demokratične, socialne in kulturne potrebe vseh državljanov RS, Slovencev po svetu, pripadnikov manjšin kot narodnosti. Zagotavlja informacije o pomembnih kulturnih, izobraževalnih, zgodovinskih, političnih, športnih, socialnih in ekonomskih dogodkih kot verskih vsebinah in vsebinah za invalide, itd.. Gre za t.i. ciljne skupine, kjer ni

mogoče pričakovati visokih deležev gledanosti. Morajo pa te vsebini biti. Kljub Evropski direktivi, ki pri omejitvi oglaševanja ne uvaja razlik med javno in komercialno TV - kjer so javne televizije omejene pa je to upoštevano v ustrezno višjem prispevku -, je bilo v letu 2011 za TVS uzakonjeno dvominutno zmanjšanje oglaševanja v uri programskega časa. Poseg v njen materialni položaj po oceni strokovnih služb lahko zmanjša prihodke TVS od oglasov za okoli 20%. Takšna ureditev pa je neupravičena tudi glede na podatke o razdelitvi sredstev za TV oglase v RS, kjer je TVS v kolaču udeležena z 10%, medtem ko 90% vseh sredstev od oglaševanja pridobijo komercialne TV postaje. V strukturi prihodkov RTVS so prihodki od oglaševanja v času od 2006-2011 padli iz 17,4 % na 11,7 %, se pravi postajo vse manj pomemben sestavni del letnega prihodka. Sredstva, ki jih RTVS pridobi na tržišču, se v celoti vračajo v izboljšanje javne službe, ki se financira pretežno iz RTV prispevka. Ta je uveljavljen način javne dajatve, kar je potrdilo Evropsko sodišče v Strasbourgu v sodbi iz leta 2009, ko je RTV prispevek kvalificiralo kot posebno vrsto davka za delovanje javne radiotelevizije. Sicer pa je področje trženja tudi predmet pregleda Računskega sodišča, katerega končnega poročila NS še ni prejel. Na področju oglaševanja je vodstvo v letu 2011 vzpostavilo nove pogoje, tako da so za vse naročnike določeni na enak način; urejanje razmerja med bruto in neto ceno ter zmanjševanje popustov; dosledna transparentnost do vseh oglaševalcev. Prihodki od oglaševanja so bili realizirani v višini 15.317 tisoč €, kar pomeni, da so bili manjši od načrtovanih za 5.215 tisoč €. Za višino izpadlih prihodkov na področju oglaševanja, ki je v veliki meri posledica tudi gospodarske krize s katero se srečujejo subjekti, tudi mediji, pa so bili sprejeti ukrepi za omejevanje porabe.

Upravičenost in opredeljenost **dodatka za dvojezičnost** izhaja iz 28. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. V obdobju 2006 do 2010 so se plače redno zaposlenih zvišale za 7%, v istem obdobju pa so nekontrolirano narasli stroški honorarnih sodelavcev in sicer za 42%. **Stroški dela redno zaposlenih** so po podatkih poslovanja RTVS v letu 2011 dosegli 57.854 tisoč € in so bili za 2.037 tisoč € oz. 3,4 % nižji od načrtovanih. Glavni razlog zaostajanja je bilo nižje število zaposlenih. V primerjavi z letom 2010 so bili ti stroški nižji za 1.841 tisoč € ali 3,1%. **Stroški zunanjih sodelavcev** so v letu 2011 znašali 21.145 tisoč € in so bili nad planom za 1.364 tisoč € oz. 6,9 %. V stroške zunanjih sodelavcev so vključeni stroški avtorskih honorarjev, pogodb o delu, stroški študentskega dela ter stroški zunanjih sodelavcev in samostojnih podjetnikov (*kamor sodijo postavke ostale avtorske in sorodne pravice ter programske storitve - d.o.o.*). RTVS je v letu 2011 pri koprodukcijskih projektih direktno izplačevala honorarje zunanjim izvajalcev, s čimer je bila zagotovljena večja kontrola stroškov ter odpravljena dvojna obdavčitev. Obenem so bili realizirani prihranki pri stroških koprodukcij, stroški zunanjih izvajalcev pa so bili nekoliko višji od planiranih. Z omejevanjem internega honorarnega dela in sklepanja avtorskih honorarjev in podjemnih pogodb z zaposlenimi je vodstvo začelo s **prekinjanjem avtorskih in podjemnih pogodb z zaposlenimi na RTVS** , skladno s Sklepom Vlade z dne 9.6.2011. RTVS je imela v obdobju januar-junij 2011 sklenjenih 64 avtorskih pogodb z redno zaposlenimi, po katerih je bilo izplačanih za 90 tisoč € honorarjev. Podjemnih pogodb z zaposlenimi ni bilo. V PPN in finančnem načrtu za leto 2012 je načrtovano zmanjšanje stroškov honorarnega dela glede na realizacijo 2011 za 17%, glede na plan 2011 pa za 9,3%.

V primeru letošnjega Sklepa Vlade RS z dne 8.3.2012 pa gre za prepoved sklepanja avtorskih in svetovalnih pogodb, s katerim se ustavlja **sklepanja avtorskih pogodb z zunanjimi strokovnimi sodelavci** : z avtorji, scenaristi, režiserji, igralci, avtorji glasbe, glasbenimi kritiki itd.. Znižanje stroškov dela in zmanjševanje števila zaposlenih pa je že vgrajeno v plan 2012, skladno s pravili javnega sektorja. Plan stroškov dela redno zaposlenih na rednem delu znaša 58.451 tisoč €, kar je za 454 tisoč € manj glede na plan 2011 in za 323 tisoč € manj glede na realizacijo 2010. Tudi v skladu z veljavnim sporazumom o zaposlovanju zunanjih honorarnih sodelavcev -novinarjev, gre za tendenco zniževanja stroškov dela redno zaposlenih. V primeru zaposlovanja zunanjih sodelavcev pa so morale enote sorazmerno znižati stroške zunanjih sodelavcev. Tako stroški zunanjih sodelavcev v planu za leto 2012 znašajo 17.950 tisoč € in so za 1.831 tisoč € nižji od plana za leto 2011. Skupno znižanje stroškov dela je tako za 1.973 tisoč €. Planirani stroški redno zaposlenih in zunanjih sodelavcev znašajo 77.700 tisoč €. Za 1% bo znižano tudi število zaposlenih. Od 1950 zaposlenih konec leta 2011 bo 73 s skrajšanim delovnim časom (različne pravne podlage), za določen čas pa bo zaposlenih 36 oseb. Leto 2012 bi naj zavod zaključil s 1930 zaposlenimi.

Spremembe in dopolnitve Statuta JZ RTV Slovenija so bile sprejete januarja letos. Spremembe izhajajo iz zavez Strategije razvoja 2011-2015, katerim je sledi tudi PPN za leto 2012. Z njimi je vodstvo uvedlo spremembo na področju notranje organiziranosti -reorganizacija založniške dejavnosti, MMC-ja, formiranje glasbene produkcije kot samostojne enote- in terminsko spremembo sprejemanja PPN-ja. Novost je tudi sprememba delovnopravnega položaja vodij služb, ki bodo poslej mandatna delovna mesta ter poudarek na večji odgovornosti producentov za ravnanje z dodeljenimi sredstvi. Ta tematika bo sicer predmet poročila NS za leto 2012.

V Ljubljani, 19. aprila 2012

Predsednik Nadzornega sveta RTV Slovenija:
mag. Lenart Šetinc,l.r.